

ادامه از صفحه ۴

خصوصی سازی تیغ دو لبه

در سطح خرد نیز برخی ادعا می‌کنند که شرکت‌های واگذار شده دارای بهره‌وری بالاتری در مقایسه با قبل شده‌اند؛ اما در مطالعات مختلفی این شاخص در بنگاه‌های واگذار شده بررسی و اغلب عکس این ادعا را ثابت می‌کنند یا تفاوت معناداری بین قبل از خصوصی سازی و بعد از آن را نشان نمی‌دهند. همچنین حتی اگر کارایی در برخی از شرکت‌های خصوصی شده بهبود یافته باشد، باید بررسی‌های عمیق‌تری صورت گیرد تا مشخص شود آیا به‌راستی این بهبود در راستای عملکرد مناسب‌تر بوده یا فقط بر اثر افزایش قیمت‌ها و عواملی از این دست بوده است. به طور مثال در برخی موارد شاخص عملکرد تولید و درصد استفاده از ظرفیت‌های تولیدی نشان از استفاده‌نکردن از امکانات بالقوه تولید دارد که برابند این دو مؤید آن است که افزایش حجم فروش و سود نه‌فقط در نتیجه افزایش تولید و آن هم نه به دلیل خصوصی‌سازی؛ بلکه به واسطه افزایش قیمت‌ها بوده است. در کشورهای موفق دنیا برای جلوگیری از سودجویی خریداران بنگاه‌های دولتی، دولت‌ها تضمین‌هایی درباره قیمت، اشتغال و سرمایه‌گذاری از خریداران می‌گیرند که متأسفانه در کشورمان مغفول مانده است؛ بنابراین این فرصت برای بنگاه‌های واگذار شده وجود دارد که بدون اینکه بهبودی در رویه‌ها و فرایندها ایجاد کنند، با افزایش قیمت یا تعدیل نیرو، اوضاع بنگاه را بهتر از قبل نشان دهند.

نکته جالب دیگری که در اجرای سیاست خصوصی سازی انتظار داشتیم و با این شعار اقدام به خصوصی سازی صورت گرفت، کوچک سازی و کاهش تصدی‌گری دولت است. بررسی بودجه‌های سنواتی نشان می‌دهد که نسبت بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تولید ناخالص داخلی در دوره بررسی شده روند صعودی داشته است. سال‌هایی که واگذاری‌ها شدت گرفته، سهم بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به بودجه کل افزایش داشته است. این شاخص در سال ۱۳۶۶ و قبل از جدی‌شدن برنامه خصوصی سازی در کشور، ۵۳ درصد بوده که در سال ۱۳۶۸ که اولین سال برنامه اول توسعه است، به ۵۶ درصد و در سال ۱۳۸۴ که قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ ابلاغ شد، به ۶۶ درصد افزایش داشته است. این نسبت در سال ۱۳۹۶ به ۶۹ درصد در بودجه رسیده است. به عبارتی با اجرای سیاست خصوصی سازی انتظار کاهش سهم بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت وجود داشت؛ اما ارتباطی بین تغییرات سهم بودجه شرکت‌های دولتی در بودجه کل با فرایند خصوصی سازی دیده نمی‌شود. در توضیح چرایی این مسئله می‌توان گفت در شرایطی که آزادسازی و دستکاری پی‌درپی قیمت‌ها، شرایط اقتصادی را بی ثبات و نابسامان کرده و هزینه‌های تولید را برای بخش خصوصی به شدت افزایش داده و از طرفی نااطمینانی‌های ناشی از سیاست‌گذاری‌های غلط و فساد فراگیر، بخش خصوصی را ریسک‌گریز کرده است، نمی‌توان انتظار مشارکت فعال بخش خصوصی را داشت و همچنان دولت ناچار به تصدی بسیاری از فعالیت‌ها خواهد بود.

زمانی که خصوصی سازی در دوره‌های قبل موفق نبوده، چگونه می‌توان انتظار داشت در شرایطی که بی ثباتی، آینده‌هراسی، ریسک‌گریزی و فساد به اوج خود رسیده‌اند، سرعت بخشی به واگذاری‌ها دردی را از اوضاع کنونی درمان کند؟ در شرایطی که وزیر سابق تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگویی با روزنامه اعتماد (شماره روز شنبه ۱۳ مرداد ۱۳۹۷) تأکید کرده که با بازگشت تحریم‌ها ممکن است یک میلیون نفر بی‌کار شوند، چگونه می‌توان بنگاه‌ها را به بخش خصوصی‌ای سپرد که بیش از هر زمان دیگری ناتوان و ریسک‌گریز شده است؟ خوانندگان محترم به این نکته توجه داشته باشند که حتی در لیبرال‌ترین دولت‌ها در کشورهای صنعتی با وجود زمینه‌های نهادی مناسب، نهادهای نظارتی و تخصصی مدنی کارآمد، زمانی که با شرایط بحرانی (مانند بحران مالی ۲۰۰۸) مواجه می‌شوند، دولت‌ها برای حفظ و بقای بنگاه‌های سرنوشت سازی که دچار بحران شده‌اند، به سمت ملی سازی حرکت می‌کنند و بعد از سامان‌دهی به اوضاع بنگاه‌های بحرآن زده، دوباره آنها را به بخش خصوصی بازمی‌گردانند.

نتیجه‌گیری

در پاسخ به پرسشی که در ابتدا مطرح شد، به مطلبی از داکلاس نورث و همکارانش اشاره می‌کنم. این اقتصاددان نویلیست و همکارانش معتقدند در دولت‌های با درجه بالای فساد، توزیع رانت یکی از راه‌های حفظ مدیریت است. به عبارتی در این دولت‌ها در راستای حفظ مدیریت، مزایای انحصاری و رانتی برای افرادستان و اعضای ذی‌نفوذ تداوم می‌یابد. بنابراین این نوع رفتارهای دولت و تعجیل در خصوصی سازی در یکی از خاص‌ترین دوره‌ها، شبهه‌ناک به نظر می‌رسد و این برداشت را ایجاد می‌کند که در این شرایط خطر، دولت به دنبال توزیع رانت و حفظ بقای خود از طریق جلب حمایت گروه‌های ذی‌نفوذ و رانت‌جو است.

اقتصاد

ابطال کارت‌های اعتباری ایران در چین

هم‌پیمان شدن ایران با «بریکس» راهکاری دائمی برای مقابله با سیاست‌های تحریمی آمریکاست

ایران به قوانین مبارزه با پول‌شویی، اگر با ویزای ایرانی به بانک بروید و بخواهید یک اسکناس ۵۰۰ یورویی را تبدیل به دلار کنید یا حتی آن را خرد کنید، سیستم بانکی به کارمند بانک هشدار می‌دهد و انجام عملیات برای یک ایرانی متوقف می‌شود؛ زیرا ایران و اتباعش به‌عنوان انسان‌های پرخطر و در معرض پول‌شویی معرفی شده‌اند. او تأکید می‌کند: فعلا بهانه افای‌تی‌اف برای ایرانیان مطرح شده است. در چین هم به همین بهانه به ما سخت می‌گیرند. به گفته حریری تجارت‌تجار ایرانی با کولنون بانک چین از سال ۸۸ یا ۸۹ و در دور اول تحریم‌ها از طریق یوان تجارت انجام می‌دادند.

سهم کوچک ایران از کیک تجارت جهانی

راهکار این‌ فعال اقتصادی برای حل مشکلات فعلی پیش‌روی تاجران ایرانی، حل مسائل و مشکلات کشور با پیمان‌های پولی بین‌المللی است اما نایب‌رئیس اتاق ایران و چین نیم‌نگاهی هم به سهم ایران از کیک بزرگ تجارت جهانی دارد. او عنوان می‌کند: سهم ایران در بازار تجارت جهانی کمتر از سدهم است که اصلا ارزش ندارد. وقتی با افتخار می‌گوییم ما واردات را محدود می‌کنیم و از هیچ کجای دنیا، هیچ چیز وارد نمی‌کنیم؛ یعنی ما داریم سهم خود را از کیک بزرگ تجارت جهانی کمتر می‌کنیم. شامل مستر و ویزا اصلا چینی نبوده و آمریکایی هستند. آمریکا چندین سال است که به ایرانی‌ها به‌راحتی اجازه دریافت چنین خدماتی را نمی‌دهد. به گفته او ایرانی‌ها هیچ‌گاه کارت اعتباری به شکل رایج نداشتند. شاید بخش کوچکی از ایرانی‌ها این کارت‌ها را داشته باشند؛ اما این به مفهوم آن نیست که ایرانی‌ها می‌توانند مسترکارت بگیرند.

حریری اضافه می‌کند: ما نمی‌توانیم کارت اعتباری بگیریم؛ زیرا

با ایرانی‌ها دچار مشکل هستند. چند سال است که به بهانه اینکه

افای‌تی‌اف ایران را کشور پرخطر معرفی کرده است، در هیچ جای دنیا

با هیچ سیستم بانکی، نمی‌توانیم تعامل کنیم.

به اعتقاد او حتی اگر به پیمان‌های مرتبط با پول‌شویی در دنیا ببینودیم نیز نمی‌توان گارانتی کرد که مشکلات ایرانیان حل شود؛ اما تا حدودی و به صورت مقطعی، مشکلات حل خواهد شد. نایب‌رئیس اتاق ایران و چین می‌گوید: در حال حاضر به بهانه نیوستن

ادامه از صفحه اول

رئیس بانک مرکزی مورد تحقیق قرار گرفت و مشخص شد فساد وجود دارد

از عراقچی به سیف می‌رسیم

در کنار تمامی گمانه‌زنی‌ها اظهارات اخیر

سخنگوی قوه قضائیه تصویر روشن‌تری از وضعیت رسیدگی به پرونده تخلفات ارزی ارائه می‌دهد.

محسنی‌آزهای با حضور در یک برنامه تلویزیونی در همین رابطه توضیح داده است: «ما از افراد پایین‌تر به دانه‌درشت‌ها و به نقطه مرکزی می‌رسیم. اکنون ما از طریق دلال‌ها به افراد بالاتر رسیدیم. مثلاً از دلالی در کف سبزه‌میدان به مظلومین و از وی به عراقچی و از او به سیف می‌رسیم».اما ماجرای تخلف ولی‌الله سیف در جریان ارز چه بوده که به گفته سخنگوی قوه قضائیه «او مورد تحقیق قرار گرفته و این تحقیقات ادامه دارد و مشخص شده فساد وجود دارد؟». محسنی‌آزهای توضیح داده است: «وزارت اطلاعات در ۳۰ فروردین نامه‌ای خطاب به واعظی و جهانبگیری و رونوشت به وزیر اقتصاد و بانک مرکزی نوشت و در آن پیرامون نحوه توزیع سکه ذکر و هشدار داد و درباره نکات منفی مداخله ارزی گذشته هم مطالبی بیان کرده بود و خواسته بود در رابطه با این سیاست تجدیدنظر شود. آنچه برای ما مشخص شده است، این است که شواهد و قرآنی مبنی بر نقش آفرینی در رابطه با تصمیم‌سازی غلط وجود دارد».

معاون‌اول قوه قضائیه در پاسخ به این سؤال که مگر خرید سکه آن هم به ترتیبی که بانک مرکزی اعلام کرده بود، جرم است و اگر جرم نیست چرا مظلومین امروز محاکمه شده است، گفت: «اولا سلطان سکه یا همان مظلومین به دلیل خرید سکه محاکمه نمی‌شود. مظلومین به دلیل خریدوفروش عمده و غیرمجاز ارز و خارج‌کردن این ارز از کشور محاکمه می‌شود. البته تعبیر سلطان سکه را درباره این فرد قبول ندارم. مظلومین سال‌ا ۹۱ دستگیر و پرونده‌ای برای وی تشکیل شد و گیرخواست برای او صادر شد اما حراست بانک مرکزی و اداره حقوقی بانک مرکزی به دادگاه می‌گویند با نظر ما خریدوفروش کرده و دادگاه وی را به همین دلیل محکوم نکرد. اما بعدا فهمیدیم حراست بانک مرکزی رشوه گرفته و افراد تحت تعقیب قرار گرفتند. آذرمه هم بانک مرکزی به نیروی انتظامی نوشت که افرادی به‌صورت شبکه‌ای ارز

در دنیا برای خود تعریف کرده‌ایم و این انتخاب خودمان است. وقتی این انتخاب را کرده‌ایم، تبعاتش را هم باید بپذیریم.

راه‌دورزدن شمشیر داموکلس

مسعود دانشمند، دبیرکل خانه اقتصاد درباره اعمال محدودیت برای ایرانی‌ها در چین با حریری هم‌نظر است. او به «شرق» می‌گوید: تمام کارت‌های اعتباری شامل مسترکارت، ویزاکارت و دیگر کارت‌های اعتباری در نهایت به آمریکا مرتبط می‌شوند و آنها برای ادیت‌کردن ایران به‌راحتی می‌توانند جلوی این کارت‌ها را بگیرند.

او ادامه می‌دهد: رفتار آمریکا مانند شمشیر داموکلس است. قدیم‌ها فردی را می‌خواستند اعدام کنند و شمشیری پشت گردنش قرار دادند تا اگر تکان خورد، این شمشیر گردنش را ببرد. در نتیجه فرد ناگزیر بود در قالبی که برایش تعیین شده بود، حرکت کند تا آسیبی نبیند. این مسئله در ادبیات به شمشیر داموکلس معروف شد.

دانشمند برای دورزدن شمشیر داموکلسی که آمریکا پشت سر ایرانیان قرار داده است، راهکاری ارائه می‌دهد. به اعتقاد او اگر ایران به بلوک قدرتمند اقتصادی شکل‌گرفته به نام «بریکس» که کشورهای هند، چین، آفریقای جنوبی، برزیل و روسیه عضو آن هستند، بپیوندد، از آن‌جاکه این کشورها نیمی از جمعیت جهان را شامل می‌شوند، بخش زیادی از مشکلات کشور حل خواهد شد.

فرستی‌که‌از دست‌رفت

به اعتقاد دبیرکل خانه اقتصاد، حضور پوتین و اردوغان در ایران بهترین فرصت بود که ایران به ترکیه پیشنهاد دهد که این دو کشور با هم به بریکس بپیوندند اما این مسئله محقق نشد. او اضافه می‌کند: ایران علاوه بر اینکه با چین و هند و روسیه بیشترین تجارت را دارد، همواره به چین و هند امتیازاتی داده است که می‌تواند در قالب پیوستن به پیمان بریکس، این امتیازات را از حالت امتیازدهی صرف به کسب منافع برای ایران تبدیل کند.

به گفته دانشمند نیمی از تولید ناخالص جهان متعلق به کشورهای بریکس است و با پیوستن ایران و ترکیه به بریکس، نصف جمعیت جهان در این پیمان اقتصادی جا می‌گیرند. می‌توان داخل بریکس پول ایجاد کرد. با آن پول معامله کرد. نظام مالی شبیه سوئیفت به وجود آورد و حتی کارت اعتباری تعریف کرد.

او ادامه می‌دهد: نظام اعتباری بریکس می‌تواند با دنیا در تعامل باشد. قدرت بریکس در مقایسه با جمعیت اتحادیه اروپا و تولید ناخالص داخلی آن به حدی بزرگ است که نمی‌توان آن را تحریم کرد. امروز داشتن پول مهم نیست بلکه بازار حرف اول را می‌زند. بریکس بازار بسیار بزرگی است که هر تولیدکننده‌ای را ناچار به پذیرش قوانینش می‌کند. به باور دبیرکل خانه اقتصاد، آمریکا هر روز تحریم جدیدی برای کشورهای مختلف وضع می‌کند و در این شرایط، ایران نیاز به یک بلوک اقتصادی قدرتمند دارد که تنها نماد، ایران بیشترین تبادل را با هند، چین و روسیه دارد و اگر به بریکس بپیوندد، ۸۰ درصد نیازهایش تأمین می‌شود. او پیش‌بینی می‌کند: چین و روسیه هم از چنین پیشنهادی استقبال می‌کنند.

خبر

رحمانی‌فضلی:

دستورالعمل کنترل ارز ناشی از صادرات تدوین شود

● نماینده رئیس‌جمهور در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز خواستار تعیین دستورالعملی مشخص به‌منظور جلوگیری از قاچاق کالا‌های اساسی و همچنین کنترل واردات ارز ناشی از صادرات شد. به گزارش ایلنا، صدویست‌ویکمین جلسه ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز به ریاست عبدالرضا رحمانی‌فضلی، نماینده رئیس‌جمهور در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، برگزار شد. رحمانی‌فضلی در این جلسه در سخنانی با بیان اینکه استان‌ها باید براساس اولویت در مبارزه با قاچاق کالا و ارز فعال باشند، خواستار ارائه گزارش کاملی از عملکرد دستگاه‌ها در ایجاد سامانه‌ها و بارگذاری اطلاعات در سامانه‌های نظارتی جهت ارائه به رئیس‌جمهور شد. او استقرار پنج دستگاه جدید ایکس‌ری در مبادی رسمی کمرکات از ابتدای سال جاری تاکنون را اقدامی مناسب در جهت کشف و مبارزه با قاچاق کالا دانست و افزود: مجاری نفوذ و ورود قاچاق کالا در مناطق آزاد باید شناسایی و نسبت به رفع این مجاری فساد اقدام قاطع شود. وزیر کشور با اشاره به گزارشی مبنی بر افزایش قاچاق سوخت از داخل به خارج از کشور به‌دلیل به‌صرفه‌بودن اقتصادی، گفت: برای جلوگیری از قاچاق سوخت به خارج از کشور باید تصمیمات مناسب اتخاذ کنیم، بر همین اساس کارگروه ویژه‌ای برای تصمیم‌گیری در این زمینه در اسرع وقت تشکیل شود.

جزئیات عرضه ارز مسافرتی

● در پیگیری خبرنگار ما از یکی از شعب منتخب بانک ملی مشخص شد نرخ ارز مسافرتی براساس نرخ ارز بازار آزاد و سقف پرداختی مانند گذشته یورو ۵۰۰ و هزار یورو است. به گزارش فارس، روز گذشته بانک ملی اعلام کرد ارز مسافرتی از فردا در هشت شعبه منتخب بانک ملی عرضه می‌شود. در این خبر هیچ‌گونه توضیح مشخصی برای نوع ارز پرداختی، نحوه پرداخت و نرخ وجود نداشت. فقط یورو به مسافر پرداخت می‌شود و سقف و نحوه پرداخت ارز مانند گذشته است، به‌طوری‌که ارز بعد از گیت در فرودگاه به مسافر داده می‌شود و سقف آن برای سفر به کشورهای همسایه ۵۰۰ یورو و برای دیگر کشورها هزار یورو است. در واقع تفاوت شرایط فعلی با شرایط قبل، تنها نرخ ارز است. نرخ روزانه و براساس تغییرات نرخ بازار آزاد تعیین می‌شود.

اینترنت پتیاک

بدون توقف!

پهنای باند اختصاصی ویژه سازمان ها و ادارات

با تجهیزات رایگان و تعرفه عالی

www.petiak.com

دارای پروانه سراسری ارائه خدمات ارتباطی ثابت از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به شماره ۹۵ - ۱۰۰

۲۳۴۹-۰۲۱

www.sharghdaily.ir